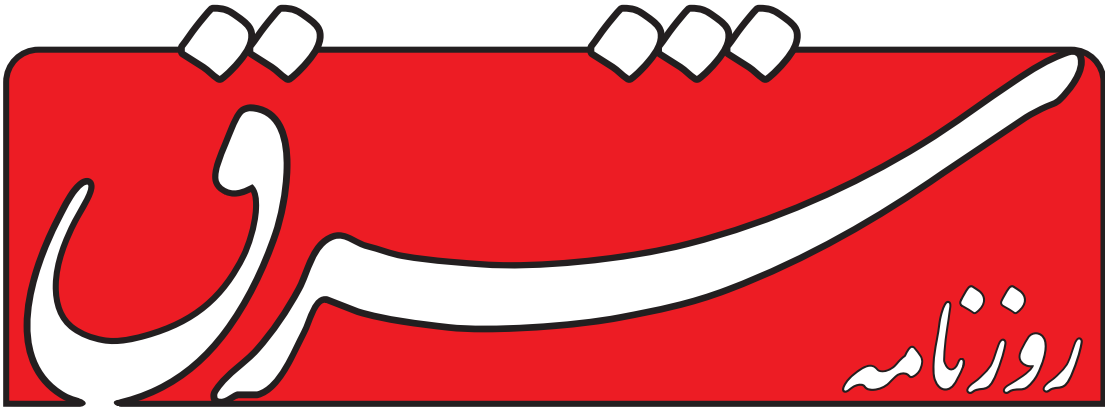

«شرق» از دامن زدن غرب به فضای ضد ایرانی با حضور اپوزیسیون خودخوانده در روزهای اخیر گزارش می‌دهد

کنفرانس های فشار

دیروز شنبه کنفرانس امنیتی مونیخ میزبان بخشی از جریان اپوزیسیون و تعدادی از چهره‌های معاند بود. به موازات برگزاری کنفرانس امنیتی مونیخ بدون حضور ایران و دعوت از جریان اپوزیسیون در این کنفرانس، شاهد برگزاری نشست دیگری در اسلو، پایتخت نروژ، با موضوع حقوق بشر بودیم که در آنجا هم چهره‌های معاند به فضای ضدایرانی دامن زدند.

صفحه ۲

یکشنبه ۳۰ بهمن ۱۴۰۱ • ۲۸ رجب ۱۴۴۴ • ۱۹ فوریه ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۴۹۹ • ۱۲ صفحه+ ۱۶ صفحه ضمیمه رایگان اهالی • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: ایران چندملیتی: استالینیسیم، بی‌بی‌سی فارسی و ایران اینترنشنال، «حسن ناهید» درگذشت؛ آوای حزین نی برای استاد و یادداشت‌هایی از حامد خانجانی، محمدهادی جعفرپور

سرمقاله

امنیت دانشگاه

کیومرث اشترینان

در رسانه‌های اجتماعی تصویری از نامه رئیس دانشگاه هنر خطاب به یکی از اعضای هیئت علمی آمده است که «بنا بر اختیارات تفویضی» از تدریس تعلیق شده است. متن این تفویض اختیار منتشر نشده و البته این نامه و آن تفویض هنوز از سوی مقامات رسمی تکذیب نشده است؛ امیدواریم اگر چنین نیست، سریع‌تر نسبت به تکذیب آن اقدام شود. اگر چه مشخص نشده که این اختیارات تفویضی از سوی چه کسی است اما شواهد نشان می‌دهد که از دستگای بسیار بالاتر این اختیارات تفویض شده است. بنا بر اصل ۱۷۶ قانون اساسی «به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی، «شورای عالی امنیت ملی» به ریاست رئیس‌جمهور، با وظایف زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- تعیین سیاست‌های دفاعی-امنیتی کشور در محدوده سیاست‌های کلی تعیین‌شده از طرف مقام رهبری
- ۲- هماهنگ‌کردن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی-امنیتی
- ۳- بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی

نگاهی به وظایف فوق نشان می‌دهد که حتی شورای عالی امنیت ملی هم نمی‌تواند برای انجام وظایف مصرح در قانون اساسی اختیاراتی از جنس قانون‌گذاری یا مقررات‌گذاری داشته باشد، چه رسد به آنکه بخواهد آن «اختیارات» را تفویض کند. آنچه از نامه آن رئیس دانشگاه برمی‌آید، این است که اختیاراتی به رؤسای دانشگاه‌ها تفویض شده است که به موجب آن، «تشخیص» رئیس دانشگاه برای تعلیق یک استاد، جایگزین قانون‌گذار، قاضی، مجری، ضابط امنیتی، مجری احکام قضائی و هیئت تخلف اداری می‌شود. این رخدادی نادر از حیث حقوق اساسی در ایران است که فضای اداری-علمی دانشگاه را به طرز شگفت‌آوری تحت تأثیر قرار می‌دهد. اصل هشتادونهم قانون اساسی اشعار می‌دارد که سِمَت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری را به دیگری نیست؛ یعنی حتی مجلس هم نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به غیر واگذار کند. چنین تفویض اختیاری این تصور را برای آن رئیس دانشگاه پدید آورده است که می‌تواند بنا به تشخیص، خود را به جای همه قوانین و مقررات انضباطی دانشگاه بگذارد و آن را اجرا کند. حتی قانون اساسی هم آن‌گاه که اجازه تفویض اختیار را به رئیس‌جمهور داده، چنین گشاده‌دست نبوده است؛ چون تفویض اختیار را اولاً، در حوزه اختیارات رئیس‌جمهور و ثانیاً، به ذکر «موارد خاص» و «با اختیار مشخص» محدود کرده است. به موجب اصل صدویست‌وهفتم قانون اساسی «رئیس‌جمهور می‌تواند در موارد خاص، برحسب ضرورت با تصویب هیئت وزیران، نماینده یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص تعیین کند. در این موارد تصمیمات نماینده یا نمایندگان مذکور در حکم تصمیمات رئیس‌جمهور و هیئت وزیران خواهد بود.»

این پدیده از آن‌رو خطرناک‌تر می‌شود که رئیس‌ان محترم دانشگاه‌ها عموماً دانش حقوقی ندارند و در حوزه‌های دیگری متخصص‌اند. تیغی، به دست یک «ناجراح» داده می‌شود که معلوم نیست چه پیامدهای زیان‌باری برای نهاد دانشگاه، بنیاد علم و مهم‌تر از آن نهاد قانون پدید آورد. رئیس دانشگاه یک مقام اداری و البته مستظرف به شأن علمی خویش است. با چنین تفویضی او به یک قدرت سیاسی-امنیتی با اختیارات فرافقانونی تبدیل می‌شود که نهاد علم را ویران می‌کند. «اداره» هم‌زمان تبدیل به قوه مقننه و قضائیه و مجریه می‌شود. ورود نیروهای نظامی به دانشگاه ممنوع است با چنین اختیاراتی نهاد دانشگاه، به کلی به نهادی امنیتی-سیاسی تبدیل می‌شود. امنیت فکری و آزادی علمی بهای گزافی است که پرداخته می‌شود. مگر چند درصد دانشگاهیان از اعتراض گذر کرده و به اغتشاش روی آورده‌اند که چنین تفویض اختیاری لازم آید؟ در جریان اعتراضات چند ماه گذشته استادان دانشگاه، در عین حفظ مواضع بعضاً اعتراضی خویش، در پی خونسون‌زدایی بوده‌اند. واقعا چه نیازی به این است که چنین تفویض اختیار مبهمی انجام شود و حتی انتشار رسمی هم نیابد. قانون اساسی اُس اساس اداره یک کشور است و بی‌مالاتی تفسیری و تفویضی آن را از چشم اعتبار مردمان می‌اندازد. قرار است قانون اساسی، قدرت را به هم‌میز نظم درآورد و نه قدرت، قانون را به دهلیز تاریک قدرت ببرد. بارها گفته شده آنگاه که قانون و به‌ویژه قانون اساسی به بازی تفسیر و تفویض گرفته شود، احترام به قانون به‌صورتی غریزی در نهاد مردمان متزلزل می‌شود؛ اگر چه حتی مردم نتوانند بی‌اعتباری قانون را صورت‌بندی فکری یا نظری کنند. با چنین تفویض‌هایی بازنده اصلی قانون و قانون‌مداری خواهید بود.

اقساط سنگین طرح نهضت ملی مسکن باعث ریزش گسترده متقاضیان شد

مأموریت ناممکن؟

گزارش تیتربک را در صفحه ۴ بخوانید

عکس: رسول شهبازی، ایران

دختران روس در ورزشگاه، دختران ایرانی پشت در

سجاد فیروزی؛ روزهایی که گذشت، تأثیر ورزش روسیه بر فضای رسانه‌ای ایران محسوس بود. اگرچه ورزشکاران این کشور پس از داستان جنگ با اوکراین از حضور در تورنمنت‌های بین‌المللی و رسمی محروم شده‌اند ولی ایران برای ورزشکاران این کشور در چند جبهه فرش قرمز پهن کرد تا یکی از متحدان مهم سیاسی، چندان احساس غربت نکند.

موضوع اصلی در این زمینه را فدراسیون کشتی رقم زد. آنها با پذیرش دعوت از تیمی موسوم به تیم باشگاهی روسیه، کشتی‌گیران این کشور را که مدت‌ها بود اجازه حضور در هیچ تورنمنتی نداشتند به تهران کشاندند تا پذیرای آنها در جام جهانی باشگاه‌ها باشند. روسیه هم که پیش از این چنین تورنمنتی را که ایران پایه‌گذاری کرده بود، اصلاً به رسمیت نمی‌شناخت، با روی گشاده از این دعوت استقبال کرد و به تهران رسید. تیم آنها هم روز گذشته در فینال همین تورنمنت با نماینده ایران روبه‌رو شد که دست‌آخر بازی را ۶ به ۴ واگذار کرد تا با عنوان دومی این تورنمنت، ایران را ترک کند. این مسابقات در شرایطی برگزار شد که اتحادیه جهانی کشتی چنین مسابقاتی را به رسمیت نشناخته بود. در حاشیه همین تورنمنت، استقبال خوبی هم از تیم کشتی روسیه شد؛ به طوری که سرمربی آنها اعلام کرد که ایرانی‌ها همیشه برادری‌شان را به روس‌ها ثابت

کرده‌اند. اتفاق خبرساز دیگر مربوط به رسمی شدن تقابل تیم ملی فوتبال ایران با روسیه در فیفادای فروردین‌ماه است. این موضوعی است که پس از دیدار وزیر ورزش روسیه از ایران نهایی شد و یکی، دو روز گذشته فدراسیون فوتبال ایران به طور رسمی از بازی با تیم ملی روسیه خبر داده است. درست است که هنوز سرنوشت نیمکت تیم ملی ایران نامشخص است ولی همین حالا دو بازی تدارکاتی این تیم نهایی شده و ملی‌پوشان قرار است با عراق و روسیه بازی کنند. فوتبال روسیه هم بعد از جنگ با اوکراین، از حضور در دیدارهای رسمی و تورنمنت‌های بین‌المللی محروم است و هنوز مشخص نیست که این بازی تدارکاتی می‌تواند عواقبی برای فوتبال ایران داشته باشد یا نه. پیش‌تر هم شایعه برگزاری این دیدار قبل از جام جهانی شکل گرفته بود ولی آن برهه و بعد از حساسیت‌های موجود درباره واکنش احتمالی فیفا، ایران از پذیرش این بازی سر باز زد. حالا ولی شرایط متفاوت است و این بار فدراسیون فوتبال برگزاری این بازی را نهایی کرده است. این موضوع به خودی خود ممکن است در ادامه گریبان فوتبال ایران را با توجه به محدودیت‌های اعمال‌شده بر ورزشکاران روسیه بگیرد ولی فعلاً که واکنشی از سوی طرف ایرانی نداشته و مشخصاً از آنجا که در ارتباط با روسیه موارد متعددی در نظر گرفته می‌شود شاید بیه جرمه و تنبیه احتمالی به تن مسئولان ورزش ایران از قبل مالیده شده باشد. با وجود این دو اتفاق خبرساز، موضوع مهم‌تر در روزهای اخیر، مربوط به حضور تیم زیت سنت‌پترزبورگ در اصفهان است.

گزارش تیتربک را در صفحه ۹ بخوانید

یادداشت

اقتصاد ملی و خسارت‌های تداوم تحریم

ناصر ذاکری
کارشناس اقتصادی

آقای روحانی چند روز پیش در نشست با همکاران خود در دولت‌های یازدهم و دوازدهم گفته‌اند تحریم‌ها در اسفند ۹۹ با احیای برنامه رفع‌شدنی بود؛ اما مصوبه مجلس مانع شد. اشاره روحانی به قانون اقدام راهبردی است که در آذرماه ۱۳۹۹ ابلاغ شد و عملاً امکان پیگیری مذاکرات منتهی به توافق را از دولت وقت گرفت. این گفته ایشان بسیار مهم و تأمل‌برانگیز است؛ زیرا اگر این ادعا درست باشد، باید آثار منفی این مصوبه در اقتصاد ملی و معیشت خانوارها سنجیده شده و با دستاوردها و آثار مثبت آن مقایسه شود و طبعاً باید مدافعان این روش مواجهه با پرونده مذاکرات هسته‌ای پاسخ‌گوی «اقدام» خاص خود باشند. با خروج آمریکا از برنامه و تشدید تحریم‌ها علیه ایران، نرخ تورم که در فاصله سال‌های ۹۲ تا ۹۶ از ۳۴.۷ درصد به ۸۰.۳ درصد رسیده بود، بار دیگر دورقمی شده و در سال ۹۸ از سطح ۴۰ درصد گذشت. اگر ادعای روحانی درست باشد، با حصول توافق در اسفند ۹۹ امکان داشت که بار تورم تحمیلی ناشی از تحریم از دوش اقشار کم‌درآمد جامعه برداشته شود؛ اما با از دست رفتن فرصت توافق در دولت دوازدهم، دو سال دیگر تورم سهمگین بر ملت ایران تحمیل شده است. برای رسیدن به درکی درست از این بار گران توری کافی است به این حقیقت تلخ توجه کنیم که تورم دو سال گذشته یعنی از اسفند ۱۳۹۹ تا اسفند ۱۴۰۱ همسگ تورم ۶۰.۵ سال اول دوران جنگ تحمیلی (از شهریور ۵۹ تا اسفند ۶۵) است!

رهبر انقلاب در دیدار مسئولان، سفیران کشورهای اسلامی و شرکت‌کنندگان در مسابقات قرآن:

علت اصلی ایران‌هراسی حمایت صریح و بی‌ملاحظه جمهوری اسلامی از فلسطین است

استفاده از کجبنه‌های بعثت علاج همه مشکلات و راه رسیدن امت اسلامی به سعادت است

صفحه ۲

گزارشی از دستورالعمل وزارت علوم درباره دانشجویان افغانستانی؛ به‌کشورتان بروید و درخواست ویزای دانشجویی کنید

بخش نامه‌های فضایی

درباره مجموعه شعر «ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد»

شعر آخرفروغ

آیا تمامی دانشجویانی که پرونده حقوقی یا انضباطی دارند، مشمول غفور هبری می‌شوند؟

مورد مبهم دانشجویان

«اهالی»، ویژه‌نامه شهری «شرق» منتشر شد
شهر، انسان و آهن

پرونده‌ای ویژه برای قفل‌شدگی شریان‌های شهری
آیا می‌شود گره ترافیک را با راهبردهای فرهنگی و اجتماعی باز کرد؟

یادداشت

در ایران بنیادگرایی نداریم

مهرداد احمدی شیخانی

نمی‌دانم یادتان هست یا نه، همین چند سال پیش بود که در تهران، تعداد درخرو توجیهی مجسمه و سردیس از مشاهیر ایران به سرقت رفت. این اتفاق در اوایل سال ۸۹ رخ داد و جالب اینکه سارقان برای ربودن مجسمه‌ها و سردیس‌ها، آنها را بریده بودند، نه اینکه شکسته باشند و ببرند. مجسمه‌های ربوده‌شده تا ۷۰۰ کیلو وزن داشتند و این استفاده از تجهیزات را نشان می‌داد. همین باعث گرم‌شدن بازار شایعات شد که چطور ممکن است در مدت‌زمانی بسیار کوتاه، این همه مجسمه، آن هم با استفاده از ابزار و تجهیزات خاص، به سرقت رفته و هیچ‌کس هم باخبر نشده باشد؟ این شک و شبهه وقتی بیشتر می‌شود که هنوز بعد از گذشت ۱۲ سال، خبری از دستگیری سارقان، آن هم با وجود این همه دوربین در سطح شهر نشده و گویی موضوع شامل مرور زمان و فراموشی شده است. در همان ایام، به اتفاق دو نفر از دوستان که تخصص و نظری در مسائل اجتماعی دارند، در این زمینه گفت‌وگویی داشتیم. یکی از این دوستان به‌شدت از وقوع این اتفاق اظهار نگرانی می‌کرد و آن را دلیل وجود نوعی از بنیادگرایی در کشور می‌دانست.

ادامه در صفحه ۵

به‌این‌ترتیب تورم دو سال اخیر سهم درخور توجهی در گسترش ابعاد فقر و هل‌دادن خانوارها به زیر خط فقر دارد. البته این مورد تنها خسارت ناشی از تأخیر در توافق نبوده و باید به فرصت از دست‌رفته بازسازی صنایع، محدود شدن امکان صدور نفت، حذف ایران از محرومی مواصلاتی و ارتباطی شرق و غرب و... نیز اشاره کرد. خروج آمریکا از برنامه در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ، دولت آمریکا را در یک انزوای سیاسی گرفتار کرد و این دولت نتوانست اجماعی علیه ایران ایجاد کند. در مردادماه ۱۳۹۹ آمریکا در اجلاس شورای امنیت با کسب تنها یک رای موافق کشور دویمینکن شکست بزرگی را متحمل شده بود و به‌همین‌دلیل دولت بایدن تمایل داشت موقعیت آمریکا را در بین متحدانش تقویت کرده و کاخ سفید را از انزوای ترامپی خارج کند. مذاکرات و رایزنی طرف ایرانی با ۴+۱ همچنان ادامه داشت و مقدمات برای ثبت یک پیروزی دیگر برای ایران در اسفند ۹۹ فراهم بود؛ زیرا بازگشت آمریکا به برنامه نشان می‌داد که تحریم یک‌جانبه این کشور کارساز نبوده و نتوانسته مقاومت طرف ایرانی را بشکند. در چنین شرایطی که لازم بود دولت ایران سیاست صبر و انتظار را همچنان ادامه داده و آماده چیدن میوه شیرین پیروزی باشد، تصویب قانون اقدام راهبردی دولت را در موقعیت خطیری قرار داد.

ادامه در صفحه ۳

کتاب **عمرگرت** سال ۱۴۰۲
برای پیش خرید کتاب سررسید شرق و درج آگهی، با موسسه فرهنگی هنری جام سبز، تماس بگیرید:
۰۲۴۷ - ۸۸۸۸ - ۱۷۳ - ۸۸۸۸۸۰۰ (۰۲۱)

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
۸۶۰۳۶۱۱۹
WWW.SHARGHDAILY.IR

ارتباط با روزنامه شرق
T.ME/ALOSHARGH
WWW.SHARGHDAILY.IR